

Dosarul nr. 3ra-994/2022
2-20076474-01-3ra-27092022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: M. Gandrabur)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău ((jud: A. Minciuna, G. Mîra, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

16 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Vasile Ivas,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Ivas împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ, împotriva deciziei din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins cererea de apel depusă de Vasile Ivas și s-a menținut hotărârea din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a ț ă:

La 08 iulie 2020 Vasile Ivas a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Ministerul Afacerilor Interne al RM, solicitând recunoașterea ilegalității și netemeinicii deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău nr.91/2020/2152 din 11 martie 2020 și refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. I-1175/20 din 23 iunie 2020 cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite pensia pentru vechime în muncă, reieșind din vechimea în muncă de 35 ani 3 luni 14 zile, din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 01 martie 2020.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 30 martie 2011 s-a eliberat din funcția exercitată în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, cu stabilirea pensiei pe linia Ministerului Afacerilor Interne. La 08 iulie 2011 s-a reangajat, iar începând cu 28 februarie 2020 a încetat raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special în corespundere cu Legea nr.288 din 16 decembrie 2016.

A susținut reclamantul că, după concediere, în luna martie 2020, a solicitat recalcularea pensiei, începând cu 01 martie 2020, însă i-a fost refuzat de către Casa

Teritorială de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău, iar ulterior de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

A menționat reclamantul că refuzurile sunt neîntemeiate, deoarece pârâtul urmează să includă perioada 08 iulie 2011-28 februarie 2020 în vechimea în muncă cu recalcularea corespunzătoare a cuantumului pensiei.

Prin hotărârea din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Vasile Ivas împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, persoană terță Ministerul Afacerilor Interne cu privire la contestarea refuzului recalculării pensiei și obligarea recalculării pensiei.

Manifestând dezacordul cu hotărârea primei instanțe, la 11 noiembrie 2020, Vasile Ivas a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii. (f.d.139/140, Vol.I)

La 16 noiembrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, prin intermediul poștei electronice, a expediat pentru notificare lui Vasile Vlas copia hotărârii motivate a primei instanțe, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d.133/134, Vol.I), iar la 22 decembrie 2020 Vasile Vlas a depus motivarea apelului. (f.d.146/150, Vol.I)

Astfel, instanța de apel întemeiat a considerat ca fiind în termen apelul depus de Vasile Vlas împotriva hotărârii din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Vasile Ivas și menținută hotărârea din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. (f.d.172, 173/182, Vol.I)

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la data de 18 august 2021, Vasile Ivas a depus recurs împotriva deciziei din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei contestate, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia din 08 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost casată integral decizia din 27 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată. (f.d.209/215, Vol.I)

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 09 iunie 2022, a respins apelul depus de Vasile Ivas și a menținut hotărârea din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani. (f.d.8, 9/13, Vol.II)

Pentru a pronunța această decizie instanța de apel verificând temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanței, a constatat că, soluția adoptată de prima instanța este justă, iar în fortificarea acestei concluzii se impun a fi precizate următoarele.

Cu referire la prevederile art. 10 alin. (1)-(2), 11 alin. (1)-(2), 31, 32 alin. (1)-(2), 119, 225 din Codul administrativ, a constatat că Vasile Ivas este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a respectat procedura prealabilă, iar acțiunea în obligare nu este exceptată de la controlul judiciar.

La caz, instanța de apel făcând referire la prevederile art.1 alin. (1), 2 alin. (1) și (2), 7, art. 48, 50 alin. (1) lit. b) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, a conchis că legislatorul a stipulat concret momentul apariției dreptului pentru

primirea pensiei militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne.

Sub acest aspect, instanța de apel a relevat că din data de 31 martie 2011 Vasile Ivas beneficiază de dreptul la pensie militară pentru vechime în muncă, în temeiul art. 2 alin. (1) al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, prin aplicarea regulilor de interpretare corectă a normelor sus-indicate, este evident că prima instanța, examinând cauza, întemeiat a concluzionat despre necesitatea respingerii acțiunii depuse de Vasile Ivas. Or, deși ultimul, începând cu data de 08 iulie 2011 s-a reangajat în cadrul Brigăzii de poliție cu destinație specială "Fulger" al IGP al MAI, iar la 27 februarie 2020 s-a eliberat de la serviciu, aceste circumstanțe nu pot constitui drept temei pentru stabilirea/recalcularea unei noi pensii pentru vechime în muncă, prin includerea la stabilirea acesteia a vechimii de muncă obținute după data realizării dreptului la pensie pentru vechime în muncă – 31 martie 2011.

În acest context, instanța de apel a notat că, dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume, după eliberarea din serviciu cu dreptul de recalculare în condițiile legii.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că ținând cont de solicitările expuse în acțiune, obiectul acțiunii ține de dreptul persoanei la recalcularea pensiei, drept ce face parte din categoria drepturilor sociale, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului a asimilat dreptul la prestații sociale unui drept de proprietate, în sensul articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană, iar pentru a nu leza dreptul lui Vasile Ivas la proprietate va analiza temeiurile de recalculare a pensiei prin prisma prevederilor art. 61 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, care reglementează expres că recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Prin urmare, instanța de apel analizând materialele cauzei, a constatat că la materialele dosarului lipsesc careva probe din care să rezulte că la 31 martie 2011, lui Vasile Ivas i-ar fi fost stabilită pensia la prelungirea peste limita de vârstă a termenului de aflare în serviciu, în condițiile articolului 2 alin. (2) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a considerat întemeiate argumentele intimatului precum că, situația apelantului Vasile Ivas nu cade sub incidența art. 61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, deoarece Legea nominalizată nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie pentru vechime în muncă după restabilirea la serviciu în serviciul militar, or, din sensul Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 nu se deduce în niciun fel că militarii, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, au dreptul la stabilirea repetată a mărimii pensiei în cazul în care au fost reangajați și au mai obținut o oarecare vechime în muncă, în caz contrar, ar reieși că subiecții

menționați ar avea, teoretic, dreptul la nenumărate stabiliri sau repetate majorări ale pensiei.

Suplimentar, instanța de apel a notat că, apelantul Vasile Ivas putea pretinde la stabilirea unei noi mărimi a pensiei, doar în cazul în care dispunea de dreptul la diferite pensii, însă, în speța dedusă judecătii, astfel de circumstanțe nu s-au constatat, reclamantul/apelantul a pretins din nou la aceeași categorie de pensie, de care beneficiază din 31 martie 2011, concluzie derivă și din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensie, care de asemenea nu admite stabilirea din nou a aceiași categorii de pensie.

Respectiv, instanța de apel a conchis că decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău nr. 91/2020/2152 din 11 martie 2020, menținută prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. G-1175/20 din 23 iunie 2020 este legală și temeiuri de a fi anulată nu există, iar cerințele lui Vasile Ivas cu privire la recunoașterea ca ilegală și anularea deciziei de refuz nr. 91/2020/2152 din 11 martie 2020 și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a efectua recalculul pensiei pentru vechimea în serviciu reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 01 martie 2020, cu includerea în vechimea în muncă de 35 ani 3 luni și 14 zile, sunt neîntemeiate, motiv pentru care apelul urmează a fi respins.

La caz, instanța de apel a menționat că Vasile Ivas nu se încadrează în categoria persoanelor ce ar putea să beneficieze de recalcularea pensiei pentru vechimea în serviciu conform Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, având în vedere faptul că acestuia la 31 martie 2011 i-a fost stabilită pensie pentru vechimea în muncă și este deja beneficiar de pensie pentru vechime în muncă stabilită, conform Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993. Astfel, Vasile Ivas nu este în drept de a solicita Casei Naționale de Asigurări Sociale stabilirea unei noi pensii tot pentru vechime în muncă.

Subsecvent, instanța de apel a notat că nu pot fi reținute argumentele apelantului cu referire la faptul că prima instanță a aplicat incorect prevederile normelor de drept material și că concluziile primei instanțe expuse în hotărâre sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, deoarece susținerile date vin în contradicție cu cele relatate mai sus și nu sunt de natură să răstoarne soluția judecătorească dispusă de prima instanță.

La 19 septembrie 2022, prin intermediul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău, Vasile Ivas a depus recurs împotriva deciziei din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului recurentul Vasile Ivas a reiterat argumentele expuse în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel.

Suplimentar, a menționat că instanța de apel eronat a acceptat poziția Casei Naționale de Asigurări Sociale, precum că nu este posibilă recalcularea pensiei deja stabilite. Or, dispozițiile legale prevăd expres posibilitatea recalculării pensiei în cazul survenirii unor circumstanțe ce cauzează modificarea mărimii pensiei.

Astfel, consideră recurentul că instanța de apel greșit a constatat că situația apelantului Vasile Ivas nu cade sub incidența art.61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, or, în cazul subsemnatului, este cert faptul că au survenit circumstanțe care cauzează modificarea mărimii pensiei și, respectiv, generează recalcularea acesteia, și anume

desfășurarea serviciului în organele afacerilor interne în perioada 08 iulie 2011-28 februarie 2020, perioadă ce urmează a fi inclusă în vechimea în muncă.

A mai menționat că, atât prima instanța cât și cea de apel, injust au ajuns la concluzia respingerii acțiunii, deoarece nu există un motiv întemeiat pentru a refuza recalcularea pensiei și incorect au constatat caracterul legal al răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. I-1175/20 din 23 iunie 2020.

La fel, consideră reclamantul că instanțele de judecată inferioare n-au reținut că scopul obținerii unei pensii mai bune este un drept garantat de art.47 alin.(2) al Constituției RM, dar o interpretare abuziva în defavoarea pensionarului a prevederilor legale, circumstanțe care în mod inevitabil duc la încălcarea nu doar a prevederilor legale naționale, dar și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova face parte.

Totodată, în susținerea poziției recurentul a menționat că în cadrul examinării cauzei de către instanța de apel, unul din membrii completului care a examinat cauza, a formulat opinie separată, din care denota faptul că refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale este neîntemeiat, iar acțiunea înaintată de către subsemnat urma a fi admisă.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 09 iunie 2022, însă la materialele cauzei lipsesc date care ar confirma notificarea dispozitivului deciziei instanței de apel.

Totodată, din actele dosarului se atestă că, decizia motivată din 09 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului prin intermediul poștei electronice în data de 06 septembrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 23/24, Vol.II), iar la data de 19 septembrie 2022, Vasile Ivas a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 27 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție, în scopul asigurării unui proces echitabil în ordine de recurs, a expediat pentru notificare în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale cât și în adresa Ministerului Afacerilor Interne al RM, copia cererii de recurs depusă de Vasile Ivas, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului. (f.d.37, Vol.II)

Prin referința depusă la 18 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat declararea recursului depus de Vasile Ivas ca fiind inadmisibil (f.d.169/171), iar Ministerului Afacerilor Interne al RM recepționând copia recursului nu și-a valorificat dreptul procedural de depunere a referinței.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de recurs depusă de Vasile Ivas inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)- f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit,

pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Vasile Ivas.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Vasile Ivas, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru